

۲۰ سوال تستی پیمان بلندمدت و اجاره به شرط تملیک

این فایل شامل ۲۰ سوال تستی چهارگزینه‌ای همراه با پاسخ تشریحی در خصوص: - استاندارد حسابداری شماره ۹ (پیمان‌های بلندمدت) - اجاره به شرط تملیک (اجاره سرمایه‌ای)
این فایل برای استفاده دانشجویان حسابداری و داوطلبان آزمون‌های دانشگاهی و حرفه‌ای تهیه شده است.

بخش اول: استاندارد حسابداری شماره ۹ - پیمان‌های بلندمدت (سوالات ۱ تا ۱۰)

سوال ۱

هدف اصلی استاندارد حسابداری شماره ۹ چیست؟ الف) تعیین نحوه حسابداری معاملات ارزی در پروژه‌های بلندمدت ب) تجویز نحوه حسابداری درآمدها و مخارج مرتبط با پیمان‌های بلندمدت در صورت‌های مالی پیمانکار ج) نحوه محاسبه جرائم تأخیر در اجرای پیمان‌ها د) استانداردسازی نحوه برآورد هزینه‌های آتی پروژه‌ها

پاسخ صحیح: ب توضیح: هدف این استاندارد، تجویز نحوه حسابداری درآمدها و مخارج مرتبط با پیمان‌های بلندمدت در صورت‌های مالی پیمانکار است.

سوال ۲

ویژگی اصلی پیمان مقطوع (Fixed-Price Contract) چیست؟ الف) مبلغ پیمان بر اساس هزینه‌های انجام شده به علاوه درصدی سود محاسبه می‌شود. ب) مبلغ پیمان تابع تغییرات نرخ ارز است. ج) مبلغ پیمان به صورت کلی یا بر اساس نرخ ثابت برای هر واحد تعیین می‌شود. د) پیمانکار ریسک کمتری نسبت به پیمان‌های مبتنی بر هزینه دارد.

پاسخ صحیح: ج توضیح: در پیمان مقطوع، مبلغ پیمان به صورت کلی یا بر اساس نرخ ثابت برای هر واحد تعیین می‌شود و پیمانکار ریسک برآورد هزینه‌ها را متحمل می‌شود.

سوال ۳

روش شناسایی درآمد در پیمان‌های بلندمدت که امکان برآورد اتکاپذیر وجود دارد، چیست؟ الف) روش تکمیل شده (Percentage of Completion based on Delivery) ب) روش درصد پیشرفت کار (Percentage of Completion Method) ج) روش مخارج انجام شده (Cost Recovery Method) د) روش پیمان کامل شده (Completed Contract Method)

پاسخ صحیح: ب توضیح: در صورت امکان برآورد اتکاپذیر، از روش درصد پیشرفت کار استفاده می‌شود که مبنای آن مقایسه مخارج انجام شده با کل برآورد مخارج پیمان است.

سوال ۴

اگر نتیجه پیمان به‌طور اتکاپذیر قابل برآورد نباشد، درآمد چگونه شناسایی می‌شود؟ الف) کل درآمد در زمان تکمیل پیمان شناسایی می‌شود. ب) درآمد فقط به اندازه مخارج انجام شده که انتظار بازیافت آن‌ها وجود دارد، شناسایی می‌شود. ج) کل مخارج انجام شده به عنوان هزینه شناسایی می‌شود و سودی شناسایی نمی‌گردد. د) درآمد بر اساس پیش‌دریافت‌ها شناسایی می‌شود.

پاسخ صحیح: ب توضیح: اگر برآورد اتکاپذیر نباشد، شناسایی درآمد متوقف شده و درآمد صرفاً به اندازه مخارج انجام شده که انتظار بازیافت آن‌ها وجود دارد (به عنوان پوشش هزینه‌ها)، شناسایی می‌شود.

سوال ۵

زیان قابل پیش‌بینی پیمان چه زمانی شناسایی می‌شود؟ الف) در سالی که زیان به اوج خود می‌رسد. ب) در زمان تکمیل پروژه و محاسبه سود و زیان نهایی. ج) در همان سالی که احتمال وقوع زیان بر اساس برآوردها محتمل می‌شود. د) در صورتی که پیمانکار بیش از ۵۰٪ کار را انجام داده باشد.

پاسخ صحیح: ج توضیح: اصل احتیاط حکم می‌کند که اگر زیان قابل پیش‌بینی باشد، باید بلافاصله و در دوره‌ای که این زیان محتمل شده است، به طور کامل شناسایی شود.

سوال ۶

کدام مورد جزو مخارج پیمان (هزینه‌های مستقیم ساخت) محسوب نمی‌شود؟ الف) دستمزد کارگران مستقر در سایت ب) هزینه‌های استهلاک ماشین‌آلات مورد استفاده در پروژه ج) هزینه‌های اداری عمومی و غیرمرتبط با پروژه خاص د) مواد و مصالح مورد استفاده در ساخت

پاسخ صحیح: ج توضیح: هزینه‌های اداری عمومی و غیرمرتبط با پروژه خاص، جزء هزینه‌های سربار اداری شرکت محسوب شده و مستقیماً به مخارج پیمان (هزینه‌های مستقیم ساخت) تعلق نمی‌گیرد.

سوال ۷

حساب "مبلغ قابل بازیافت پیمان‌ها" (Contract Assets) در ترازنامه نشان‌دهنده چیست؟
الف) طلب پیمانکار از کارفرما بابت کارهایی که هنوز صورتحساب نشده‌اند ولی قابل شناسایی هستند. ب) مطالبات پیمانکار از کارفرما بابت کارهایی که انجام شده و درآمد آن شناسایی شده اما هنوز وجه آن دریافت نشده است. ج) پیش‌دریافت‌های نقدی دریافتی از کارفرما. د) سپرده‌های حسن انجام کار نزد کارفرما.

پاسخ صحیح: ب توضیح: مبلغ قابل بازیافت پیمان‌ها (یا دارایی پیمان) نشان‌دهنده درآمد شناسایی شده بر اساس درصد پیشرفت کار است که مبلغ آن از مبلغ صورتحساب‌های صادر شده فراتر رفته یا هنوز صورتحساب نشده اما قابل شناسایی درآمدی است.

سوال ۸

پیش‌دریافت پیمان در دفاتر پیمانکار چگونه ثبت می‌شود؟ الف) به عنوان افزایش در حساب "حساب‌های دریافتنی از کارفرما". ب) به عنوان افزایش در حساب "سود و زیان انباشته". ج) به عنوان افزایش در حساب "تعهدات پیمان" (بدهی به کارفرما). د) به عنوان افزایش در حساب "حساب‌های پرداختنی".

پاسخ صحیح: ج توضیح: پیش‌دریافت وجه از کارفرما، تعهد پیمانکار به انجام کار در آینده را ایجاد می‌کند، بنابراین به عنوان بدهی (تعهدات پیمان یا پیش‌دریافت‌ها) ثبت می‌شود.

سوال ۹

سپرده حسن انجام کار (Retention Money) چیست؟ الف) پیش‌پرداختی است که کارفرما برای شروع عملیات به پیمانکار می‌دهد. ب) مبلغی است که کارفرما درصدی از صورت وضعیت‌ها را کسر کرده و تا زمان تأیید نهایی کار نزد خود نگه می‌دارد. ج) جریمه‌ای است که پیمانکار به دلیل تأخیر در انجام کار پرداخت می‌کند. د) مبلغی است که برای پوشش هزینه‌های اداری پروژه توسط کارفرما تأمین می‌شود.

پاسخ صحیح: ب توضیح: سپرده حسن انجام کار، مبلغی است که کارفرما به عنوان تضمینی برای رفع نواقص احتمالی یا اجرای تعهدات پس از اتمام کار، از هر صورت وضعیت کسر می‌کند.

سوال ۱۰

فرمول درصد پیشرفت کار (روش مخارج) چیست؟ الف)

$$\text{درصد پیشرفت} = \frac{\text{مخارج انجام شده تا تاریخ گزارشگری}}{\text{کل مخارج برآوردی پیمان}}$$

ب)

$$\text{درصد پیشرفت} = \frac{\text{مخارج انجام شده تا تاریخ گزارشگری}}{\text{کل مبلغ پیمان}}$$

ج)

$$\text{درصد پیشرفت} = \frac{\text{مخارج انجام شده تا تاریخ گزارشگری}}{\text{مخارج انجام شده} + \text{سود برآوردی}}$$

د)

$$\text{درصد پیشرفت} = \frac{\text{زمان سپری شده}}{\text{زمان کل پیمان}}$$

پاسخ صحیح: الف توضیح: رایج‌ترین و استانداردترین روش برآورد پیشرفت کار، نسبت مخارج انجام شده تا تاریخ گزارشگری به کل مخارج برآوردی پیمان است.

بخش دوم: اجاره به شرط تملیک (اجاره سرمایه‌ای) (سوالات ۱۱ تا ۲۰)

سوال ۱۱

ماهیت اقتصادی اجاره به شرط تملیک (Finance Lease) چیست؟ الف) اجاره‌ای کوتاه‌مدت با قابلیت فسخ آسان. ب) در واقع نوعی تأمین مالی است که در آن اجاره‌کننده مالکیت اقتصادی دارایی را به دست می‌آورد. ج) اجاره‌ای که صرفاً استفاده از دارایی را برای مدت کوتاهی فراهم می‌کند. د) اجاره‌ای که نرخ بهره آن ثابت نیست.

پاسخ صحیح: ب توضیح: اجاره به شرط تملیک از نظر ماهیت، شبیه به خرید دارایی به صورت نسبه یا تأمین مالی است، زیرا ریسک‌ها و مزایای مالکیت به مستأجر منتقل می‌شود و در پایان دوره، انتقال مالکیت محتمل است.

سوال ۱۲

دارایی اجاره‌ای در دفاتر مستأجر (در اجاره سرمایه‌ای) به چه مبلغی ثبت می‌شود؟ الف) مجموع اقساط اجاره‌ای که قرار است در آینده پرداخت شود. ب) ارزش منصفانه دارایی در تاریخ شروع اجاره یا حداقل ارزش فعلی حداقل پرداخت‌های اجاره‌ای، هر کدام کمتر باشد. ج) ارزش دفتری دارایی نزد موجر. د) ارزش اسقاط تضمین شده.

پاسخ صحیح: ب توضیح: مستأجر باید دارایی اجاره‌ای و بدهی اجاره را در ترازنامه به مبلغی کمتر از ارزش منصفانه و ارزش فعلی حداقل پرداخت‌های اجاره، ثبت کند.

سوال ۱۳

استهلاک دارایی اجاره‌ای در دفاتر مستأجر چگونه محاسبه می‌شود؟ الف) بر اساس نرخ استهلاک معمول دارایی‌های مشابه در صنعت. ب) بر اساس طول عمر اقتصادی دارایی یا طول دوره اجاره (هر کدام کوتاه‌تر باشد). ج) بر اساس نرخ بهره ضمنی اجاره. د) به صورت خط مستقیم بر روی کل مبلغ قرارداد اجاره.

پاسخ صحیح: ب توضیح: مستأجر باید دارایی اجاره‌ای را مستهلک کند. دوره استهلاک باید بر اساس طول عمر مفید دارایی باشد مگر آنکه انتقال مالکیت قطعی باشد، در این صورت دوره استهلاک بر اساس طول دوره اجاره خواهد بود.

سوال ۱۴

اقساط اجاره (Periodic Lease Payments) در دفاتر مستأجر چگونه تخصیص می‌یابد؟ الف) تماماً به عنوان هزینه اجاره در صورت سود و زیان شناسایی می‌شود. ب) به صورت مساوی بین هزینه بهره و کاهش بدهی اجاره تقسیم می‌شود. ج) بخشی به عنوان هزینه بهره (بر اساس نرخ بهره ضمنی) و بخشی به عنوان بازپرداخت اصل بدهی اجاره تخصیص می‌یابد. د) تماماً به عنوان کاهش اصل بدهی اجاره شناسایی می‌شود.

پاسخ صحیح: ج توضیح: در هر دوره، قسط پرداختی به دو بخش تقسیم می‌شود: بخش مربوط به هزینه بهره (محاسبه شده بر اساس نرخ بهره ضمنی و مانده بدهی) و بخش باقیمانده که منجر به کاهش بدهی اجاره می‌شود.

سوال ۱۵

ماشین‌آلات اجاره به شرط تملیک در ترازنامه مستأجر چگونه نمایش داده می‌شود؟ الف) به عنوان دارایی ثابت مشهود (پس از کسر استهلاک انباشته). ب) به عنوان دارایی نامشهود. ج) به

عنوان سرمایه‌گذاری بلندمدت. د) در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی بدون ثبت در ترازنامه.

پاسخ صحیح: الف توضیح: دارایی‌های اجاره‌ای سرمایه‌ای (بر اساس ماهیت اقتصادی مالکیت) مشابه سایر دارایی‌های ثابت مشهود، به ارزش خالص دفتری (ارزش اولیه منهای استهلاک انباشته) در ترازنامه گزارش می‌شوند.

سوال ۱۶

نرخ بهره ضمنی در اجاره چیست؟ الف) نرخ بهره بازار که برای این نوع دارایی‌ها رایج است. ب) نرخ که ارزش فعلی حداقل پرداخت‌های اجاره و ارزش اسقاط تضمین نشده را برابر با ارزش منصفانه دارایی اجاره‌ای قرار می‌دهد. ج) نرخ بهره تعیین شده توسط بانک مرکزی. د) نرخ بهره ساده اعمال شده بر ارزش اولیه اجاره.

پاسخ صحیح: ب توضیح: نرخ بهره ضمنی است که ارزش فعلی تمام پرداخت‌های اجاره‌ای مورد انتظار مستأجر (به علاوه هرگونه مبلغ تضمین شده یا هزینه بازگشت دارایی) را با ارزش منصفانه دارایی در تاریخ شروع اجاره مساوی می‌کند.

سوال ۱۷

مازاد فروش در فروش و اجاره مجدد سرمایه‌ای (Sale and Leaseback) توسط فروشنده (که اکنون مستأجر است) چگونه شناسایی می‌شود؟ الف) تماماً به عنوان سود در دوره جاری شناسایی می‌شود. ب) اگر اجاره، سرمایه‌ای باشد، مازاد فروش باید به عنوان درآمد تأخیری (تعلیق) ثبت و به تدریج مستهلک شود. ج) تماماً به عنوان افزایش ارزش دفتری دارایی‌های دیگر شناسایی می‌شود. د) به عنوان افزایش در ارزش اسقاط تضمین شده منعکس می‌گردد.

پاسخ صحیح: ب توضیح: اگر فروش و اجاره مجدد یک اجاره سرمایه‌ای تلقی شود، فروشنده نتوانسته است ریسک‌ها و مزایای مالکیت را منتقل کند؛ بنابراین مازاد فروش به عنوان کاهش ارزش بدهی اجاره شناسایی شده و سودی به طور مستقیم در درآمد دوره گزارش نمی‌شود.

سوال ۱۸

در پایان قرارداد اجاره به شرط تملیک، اگر مستأجر شرط اعمال گزینه خرید را به طور قطع انجام ندهد و انتظار بازگرداندن دارایی وجود داشته باشد، چه ثبتی انجام می‌شود؟ الف) بدهی اجاره صفر شده و دارایی اجاره‌ای از دفاتر حذف می‌شود. ب) دارایی اجاره‌ای به ارزش باقی‌مانده دفتر به عنوان دارایی ثابت تلقی می‌شود. ج) مابه‌التفاوت بین ارزش دفتری و ارزش اسقاط تضمین

نشده به عنوان سود یا زیان شناسایی می‌شود. (د) بدهی اجاره به ارزش اسقاط تضمین شده تعدیل می‌شود.

پاسخ صحیح: الف توضیح: اگر شرایط قرارداد به گونه‌ای باشد که انتقال مالکیت قطعی نباشد و مستأجر قصد بازگرداندن دارایی را داشته باشد، دارایی باید از دفاتر حذف و بدهی تسویه شود.

سوال ۱۹

معیار اصلی تفکیک اجاره عملیاتی و سرمایه‌ای (بر اساس استاندارد ایران) چیست؟ (الف) مدت زمان اجاره نسبت به عمر اقتصادی دارایی. (ب) وجود یا عدم وجود گزینه خرید در قرارداد. (ج) منتقل شدن (یا نشدن) عمده ریسک‌ها و مزایای مالکیت به مستأجر. (د) نرخ بهره ضمنی اجاره.

پاسخ صحیح: ج توضیح: استاندارد حسابداری بر ماهیت انتقال ریسک‌ها و مزایای مالکیت به عنوان معیار اصلی تفکیک تأکید دارد (که شامل مواردی چون انتقال مالکیت، مدت اجاره، ارزش فعلی حداقل پرداخت‌ها و ... می‌شود).

سوال ۲۰

ارزش اسقاط تضمین‌شده (Guaranteed Residual Value) در محاسبه چه موردی اثر دارد؟ (الف) نرخ بهره ضمنی و ارزش فعلی حداقل پرداخت‌های اجاره. (ب) مبلغ اولیه ثبت دارایی اجاره‌ای و بدهی اجاره در ترازنامه مستأجر. (ج) هزینه استهلاک سالانه دارایی اجاره‌ای. (د) میزان درآمد اجاره‌ای که موجر باید شناسایی کند.

پاسخ صحیح: ب توضیح: ارزش اسقاط تضمین‌شده (توسط مستأجر) بخشی از جریان نقدی آینده است که باید در محاسبه ارزش فعلی حداقل پرداخت‌های اجاره برای تعیین مبلغ اولیه ثبت دارایی و بدهی اجاره لحاظ شود.